

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези ІХ Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(20-21 жовтня 2023 р.)**

1 том

ОДЕСА 2023

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези ІХ Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 20-21 жовтня 2023 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2023. — 119 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 30.11. 2023 р.

Редакційна колегія:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Демидова Віола Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії імені Антоніни Нежданової.

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

Технічний редактор Г.О. Реброва

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2023

процесуальний компонент вміщує сукупність музично-історичної, теоретичної обізнаності в сфері музичної культури, інструментальних умінь та навичок, вмінь із складання траєкторій музично-інструментального росту учнів. Особистісний компонент – це такі якості, як: афективність, комунікативність, упевненість, активність. Педагог музичного мистецтва повинен проявляти емоційність як при інструментальному виконанні музичних творів так і в спілкуванні з тими, хто навчається: бути другом та зацікавленим наставником своїм учням, сприяти їх творчому росту, проявляти активність та впевненість у успішному досягненні поставлених цілей музичного виховання та освіти української творчої молоді.

В якості ефективного методичного супроводу формування досліджуваного феномена можуть слугувати: ведення рефлексивного щоденника, тренінг упевненості в собі, рефлексивний відеотренінг, проведення рефлексивно-інноваційних семінарів, які здійснюються з метою вдосконалення вмінь з творчої самопрезентації майбутніх фахівців музичного мистецтва, що сприяє самоаналізу, критичному переосмисленню свого досвіду публічних виступів: у відкритих концертах, бесідах, що проводяться перед учнями шкіл, коледжів та інших навчальних закладів освіти. А також з якості та продуктивності комунікації зі студентами,

Отже, цілеспрямоване формування вмінь з творчої самопрезентації у майбутніх фахівців музичного мистецтва є складовою їх професійно-педагогічної компетентності і сприяє оптимізації процесу навчання у вищих закладах освіти.

Література

1. Гурнеєва Н., Видра О. (2014) Самопрезентація як компонент професійної підготовки майбутнього вчителя технологій. Актуальні проблеми вищої педагогічної освіти, вісник № 117, 104-105.
2. Хмельюк Р., Кузнєцова О. (2003). Самопрезентація в спілкуванні як психолого-педагогічна проблема. Проблеми педагогіки вищої школи. Зб. наук. праць, вип.1, 16-18.
3. Artthur S. Reber (2003). The Penguin Dictionary of Psychology Second edition, 219

Хан Хуйюнь (КНР)

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
(КНР, м. Сюйчан, провінція Хенань)

ORCID ID 0000-0002-2114-0251

Державний заклад «Південноукраїнський національний

педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН

Дослідження проблеми створення належних педагогічних умов в перебігу фахової мистецько-педагогічної освіти майбутніх учителів мистецьких дисциплін України та Китаю з метою забезпечення в закладах ЗСО продуктивного мистецького (музичного) навчання, розвитку музично-творчих здібностей та художньо-естетичного виховання учнів, віднесених ученими до «Альфа»-покоління, набуває особливої актуальності в контексті сучасного соціокультурного середовища, що склалося в результаті розвитку постінформаційного суспільства та глобалізації. Метою даної статі є аналіз явища педагогічних умов в сучасному науковому дискурсі в контексті підготовки майбутніх учителів вказаного профілю.

Ключові слова: *умова, педагогічні умови, створення педагогічних умов; майбутні учителі; фахова освіта; мистецько-педагогічна освіта; загальна мистецька (музична) освіта; розвиток здібностей; музично-творчі здібності; навчання; художньо-естетичне виховання; технології; учні; «Альфа»-покоління; соціокультурне середовище; постінформаційне суспільство.*

Поняття умов в міжнародному науковому дискурсі трактується по-різному. Філософський енциклопедичний словник під редакцією В. Шинкарука визначає умови як «зовнішні обставини, які детермінують виникнення певного явища, результату цілеспрямованої діяльності» (Шинкарук, 2002). Іцзюнь Ван, називає умовами факторами, що сприяють переходу «властивості речей ... з можливостей у дійсність» (Іцзюнь Ван, 2016). Новий тлумачний словник української мови позначає умову як важливу обставину, «яка робить можливим здійснення, створення, утворення чого-небудь або сприяє чомусь» (Новий тлумачний, 1999, с. 632). У загальному контексті поняття "умова" може вказувати на вимогу або обставину, яка визначає, якщо щось буде виконуватися або ставитися певним чином. Це може включати в себе вимоги для отримання чогось, правила для вирішення питань, обмеження на дії та інше. Отже, поняття "умова" має різноманітні використання в різних контекстах, і його конкретне значення залежить від сфери застосування.

У психологічній науці поняття умов пов'язують зі сукупністю «явищ зовнішнього та внутрішнього середовища, що, імовірно, впливають на розвиток конкретного психічного явища; до того ж це явище опосередковується

активністю особистості, групи людей» (Панібратська, 2018). Деякі учені розуміють умови як педагогічні обставини, які активізують набуття здобувачами впевненості завдяки подання чітких рекомендацій та визначення перспектив перед колективом студентів і викладачів (Там само). Отже, з урахуванням визначення даного поняття в психолого-педагогічному дискурсі, педагогічні умови підготовки здобувачів вищої педагогічної освіти можна трактувати у вигляді обставин, які суттєво впливають на продуктивність цілісного педагогічного процесу професійної підготовки майбутніх учителів, що опосередковано активністю викладача, або групи викладачів. У даному контексті умови можна розглядати як динамічні регулятори різноманітних складових (інформаційних, методико-технологічних, особистісних, психологічних, педагогічних тощо) освітнього процесу.

Педагогічна умова - це поняття, яке все частіше використовується в освітній сфері. На думку Л. Моторної, професійна підготовка, як педагогічна діяльність складається, як мінімум, з двох суб'єктів – здобувачів та викладачів. Ці суб'єкти можуть спільно та продуктивно працювати лише у визначеному навчальному просторі, який сьогодні називають освітнім процесом. Однією із найважливіших складових даного навчального простору вважається створення відповідних педагогічних умов. (Моторна, 2009).

Аналізуючи поняття педагогічних умов, учені вказує на обставини, середовище або чинники, які створюють для досягнення певних освітніх цілей або виконання різноманітних педагогічних завдань. Педагогічні умови розробляють, створюють та впроваджують з метою оптимізації навчального процесу, зокрема сприяння ефективному засвоєнню знань, умінь і розвитку здобувачів. Вони можуть змінюватися в залежності від вікових особливостей учнів, предметної області, методології навчання та інших факторів. Педагогічні умови грають важливу роль у освітніх процесах усіх рівнів, оскільки вони впливають на сприйняття, розвиток та навчання здобувачів. Сюй Сінчжоу розуміє поняття педагогічних умов як сукупність «доцільно-сприятливих, педагогічно обґрунтованих, як зовнішніх, так і внутрішніх обставин, які стають чинниками забезпечення продуктивності в розв'язанні поставлених освітніх завдань» (Сюй Сінчжоу, 2023, с. 125).

Деякі автори розглядають педагогічні умови як категорію, «що визначається як система певних форм, методів, матеріальних умов, реальних ситуацій, що об'єктивно склалися чи суб'єктивно створених, необхідних для досягнення конкретної педагогічної мети» (Підготовка майбутнього вчителя, 2003). Одночасно, педагогічні умови є «формою педагогічної діяльності, метою якої є формування висококваліфікованого спеціаліста» (Моторна, 2009). Саме

педагогічні умови обумовлюють виконання відповідних державних освітніх стандартів.

Е. Хриков зазначає, що останнім часом багато науковців все частіше застосовують в наукових працях орієнтацію на розробку та впровадження різноманітних педагогічних умов з метою вирішення тих або інших практичних завдань. Поняття «педагогічні умови» постійно з'являється в назвах дисертаційних робіт, формулюванні предмета та мети досліджень» (Хриков, 2011, с. 11-15). На думку ученого «актуальним є аналіз сутності, значення та місця педагогічних умов у структурі наукового знання та педагогічних досліджень, механізму їх визначення» (Там само).

У науковому дискурсі по різному тлумачать сутність даного поняття. На думку Н. Посталюка, педагогічні умови є педагогічними обставинами, що або сприяють, або протидіють реалізації закономірностей педагогічної науки, зумовлених певними факторами. В. Андрєєв «уважає їх результатом цілеспрямованого відбору, конструювання та застосування форм навчання для досягнення дидактичних цілей» (Хриков, 2011, с. 11-15). А. Найн називає педагогічні умови сукупністю «об'єктивних можливостей змісту, форм, методів, прийомів, засобів педагогічного управління та матеріально-просторового середовища, що забезпечують успішне вирішення поставлених та спроектованих завдань» (Там само).

Визначаючи сутність створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів для впровадження інноваційних технологій в навчальний процес закладів ЗСО, зазначимо, що це складний, але надзвичайно важливий та перспективний шлях до розвитку сучасної освіти.

Отже, в контексті сучасного соціокультурного середовища створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фахової мистецько-педагогічної освіти до продуктивного мистецького (музичного) навчання, розвитку музично-творчих здібностей та художньо-естетичного виховання учнів «Альфа»-покоління в процесі загальної мистецької (музичної) освіти в закладах ЗСО України та Китаю, на наш погляд, передбачає виконання певних дій. По-перше, необхідно розробити та апробувати необхідні умови, забезпечити їх наукове, методичне та матеріально-технологічне забезпечення. По-друге, важливо здійснити мотиваційну підготовку майбутніх учителів до фахового опанування певних інноваційних мистецьких технологій, що є обов'язковим чинником для впровадження даних педагогічних умов. По-третє, необхідно надати здобувачам можливість перевірити свої уміння стосовно впровадження цих технологій в уроках мистецьких дисциплін в період виробничої (педагогічної) практики в закладах ЗСО.

Література

1. Іцзюнь Ван (2016). Методичні засади інструментального навчання студентів з КНР в системі музично-педагогічної освіти України : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.02 - теорія та методика музичного навчання. Нац. пед. універс. імені М. П. Драгоманова. Київ, 2017. 20 с.
2. Моторна, Л. (2008). Педагогічні умови застосування освітніх технологій в процесі викладання природничонаукових дисциплін у технічних коледжах. Вінниця, Україна.
URL: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/Motorna.php>
3. Новий тлумачний словник української мови (у 4 томах). (1999) Гол. ред.: В. Яременко, О. Сліпушко. Київ : Аконіт. 910 с.
4. Панібратська, А. (2005). Зміст поняття «педагогічні умови». *Науково-методична робота*. Уманський держ. пед. університет імені Павла Тичини. Умань, Україна. URL: <https://sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/89-suchasni-tekhnologiyi-rozvytku-profesiynoyi-maysternosti-maybutnikh-uchyteliv-25-zhovtnia-2018-r/173-zmist-ponyattya-pedagogichni-umovi>
5. Сьюй Сінчжоу (2023). Формування художньо-естетичного досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі вокальної підготовки. Дис. на здоб. наук. ступ. доктора філософії. 014 Середня освіта. Музичне мистецтво. ДЗ «Південноукраїнський Національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Одеса. 246 с.
6. Філософський енциклопедичний словник (2002). Гол. ред.: В. Шинкарук. Київ : Абрис.
7. Хриков, Є. (2011). Педагогічні умови в структурі наукового знання. *Шлях освіти*. № 2., сс. 11-15.

Koropatova Yelyzaveta,

State institution

"Southern Ukrainian National

University named after K. D. Ushinsky"

Supervisor:

Klyueva Snezhana

DEVELOPMENT OF THE DANCE THEATER AS A SEPARATE FIELD OF ART

The article is devoted to the analysis of the history of the development of dance theater as a separate direction in art. The work examines the sources of origin and